„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 13 Vineri 14 Ianuarie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGĂ, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL. TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Protecția populației civile în războiul aerian

Exercițiul ce s'a făcut în ziua de 9 Ianuarie c., în Capitală, în cazul unui atac aerian de zi, sau de noapte, prin alarmă și stingerea luminilor, nu poate fi concludent.

El a dovedit, că se poate da alarma prin sunetele clopotelor și șueratul sirenelor și se sting luminile aproape total, dar nu s'a știut dacă serviciul de informații a semnalat din vreme pericolul aerian, sau el însuși a fost surprins de prezența avioanelor dușmane.

De fapt problema apărării Capitalei face parte din sistemul de apărare a teritorului țării.

Punerea în stare de apărare aeriană a teritorului, în caz de război — declarat, sau nedeclarat — este o operație foarte grea și complicată, deoarece ea implică măsuri de ordin esențial militar și dispoziții de ordin civil.

Dacă măsurile de ordin militar sunt de competința exclusivă a înaltului comandament al armatei de operațiuni; dispozițiile de ordin civil, adică cele cari interesează apărarea pasivă, sunt de competința autorităților administrative și ele nu pot fi aplicate în bune condiții decât cu concursul populației civile.

Desigur, că în alte condiții se execută instrucțiile și ordinele militare de către elementele încadrate în unități combatante și cu totul în alte condiții dispozițiile sub forma de recomandații, sfaturi sau ordonanțe, date de autoritățile administrative, populației necombatante din spatele frontului.

Oricât de vigilente ar fi organele administrative și oricât de bune ar fi dispozițiile ce le-ar lua în vederea protecției populației civile și a apărării orașelor împotriva atacurilor aeriene ale dușmanului, nu se va ajunge la rezultatele urmărite, dacă nu va exista din timp de pace o organizare temeinică a apărării pasive. Această organizare trebue să se bazeze, pe deoparte, pe evacuarea, afară din orașe, a tuturor persoanelor a căror prezență nu este necesară și folositoare și nu poate fi apărată; iar pe de altă parte, pe punerea la adăpost a restului populației civile.

Ocupându-se de aceste chestiuni, un specialist în materie, generalul francez Duchesne, scrie :

„Măsurile de ordin civil, care se adresează massei populației, sunt de natură — în deosebi cele relative la evacuare — să provoace o perturbare adâncă în viața orașelor noastre.

Pe când măsurile de ordin militar pot fi luate fără șovăire, celelalte pun dilema următoare :

Ori ordonând evacuarea orașelor amenințate sau a celor mai amenințate, provoci alarma în populația civilă; ori aștepți desfășurarea evenimentelor, amânând operațiunea, dar atunci riști să o îndeplinești prea târziu și în condiții grele, sub bombardament și cu pierderi de vieți omenești".

Și în primul și în al doilea caz apărarea centrelor urbane amenințate, ca și protecția populației civile, prin evacuare, sau prin rămânerea sa pe loc, necesită un timp mai îndelungat și o disciplină impusă de executarea măsurilor luate.

Iată pentru ce, în toate țările, s'a studiat problema apărării pasive, sub toate aspectele sale, materiale și psihologice, și s'au propus măsuri din timp de pace, pentru pregătirea organelor necesare, ca și a populației necombatante.

In Franța, legea din 1935 a fixat principiile protecției populației „restante" în orașele amenințate și a prevăzut măsurile obligatorii ce trebue să fie luate în caz de pericol aerian. Aplicarea acestei legi ar impune cheltueli publice considerabile, dacă nu se împart rațional cheltuelile, între cele urgente — alarmă, stingerea luminilor, protecția serviciilor publice, localizarea incendiilor, etc. — și cele de utilitate discutabilă, cum ar fi marile adăposturi publice betonate. Rămân apoi măsurile relative la protecția individuală împotriva celor trei forme de pericol aerian — explozivul, incendiul și gazul toxic — care nu se pot lua decât din timp de pace, prin consolidarea pivnițelor și închiderea lor ermetică, construirea de tranșee, adăposturi, aprovizionarea cu nisip, procurarea măștilor și folosirea lor în cele mai bune condiții, etc. Până azi, noi n'avem nici o lege specială pentru organizarea apărării zise pasive și nici populația — cu toate exercițiile ce s'au făcut până acum — nu este pregătită în vederea asigurării propriei sale protecții.

Să luăm exemple dela celelalte țări și să organizăm pe baze serioase apărarea teritorului împotriva atacurilor aeriene.

SCHWEITZER-CUMPANA

PEISAJ DE IARNĂ

NEDUMERIRE

de EM. HAGI MOSCO

Noua situație politică a României a încălecat trecerea dela vechiul an la cel nou și fără îndoială că schimbarea constituțională a cârmuirii a avut înrâurire asupra vieții obișnuite a țării, și, mai mult ca oricând, a trezit, în afară de hotarele ei, simțiminte deosebite. Ceeace s'a numit „revoluția națională" este dorința firească a țării să-și revizuiască starea civilă, dorință care nu poate fi oprită de nimeni, fiind un drept al oricărui stat liber, și adus la îndeplinire, în anii din urmă, de toate statele. Datorită acestei revizuiri la alții și totodată toleranței românești, puhoiul străin a năpădit mănosul pământ românesc.

A trecut vreme de când, fără ajutorul nimănui, ba chiar împotriva puterilor interesate aci, cu adaosul dezamăgirii veșnicei nerecunoștințe rusești, ne-am câștigat neatârnarea, botezând-o cu sânge. De atunci, România, împinsă spre firească ei mărire, a ajuns la închegarea de astăzi, învățând, în scurgerea vremii, că ajutorul este ceva care se precupețește : un schimb de foloase întotdeauna păgubitor celui mai mic. Ceeace n'a învățat însă, este că sentimentalismul extern nu se împacă cu politica lăuntrică.

Dela războiul cel mare încoace, din care au ieșit atâți nemulțumiți, România nu și-a călcat nici când renumele de bună primitoare a străinului. S'ar părea că, fie tare pe principiul că ființa ei nu poate pieri, fie că a depășit marginile cerute de tratatele internaționale, porțile ei au fost mai largi deschise ca înainte.

Politica dusă de România față de minorități este aceea pe care o cerea dela statele care aveau minorități românești și pe care ar dori să o ducă față de ele statele

(Continuare in pagina 2-a)

O familie intreagă moare asfixiată

Belgrad, 11 (Radio-Central). — **In satul Korycany, o familie compusă din șase membri a murit din cauza gazelor emanate dela o sobă defectă.**

XXX ● XXX

O tingire și câteva scândurele dintr'o ladă spartă, constitue aparatul de încălzit al mai multor vânzătoare din halele Parisului

XXX ● XXX

Condamnată pentru trădare de secrete militare

Bratislava, 11 (Radio-Central). — *Tribunalul pentru siguranța statului a condamnat pe femeia Maria Lustig la opt ani închisoare, pentru trădare de secrete militare.*

XXX ● XXX

Prințesa Frederika - Luiza de Braunschweig, înainte de a pleca dela Dresda la Atena, unde s'a căsătorit cu Prințul Moștenitor Paul al Greciei

XXX ● XXX

Fabrică mistuită de foc lângă Amiens

Paris, 11 (Rador). — **Un violent incendiu a distrus în întregime o mare filatură de bumbac din împrejurimile orașului Amiens.**

Pagubele se ridică la câteva milioane de franci. Trei sute de lucrători au rămas pe drumuri.

XXX ● XXX

ROMÂNIA ȘI RECUNOAȘTEREA IMPERIULUI ITALIAN

OXO

Informațiile recente ale presei italiene și străine revin în mod stăruitor asupra recunoașterii de către România a imperiului italian în Etiopia, cu prilejul numirii apropiate a unui nou titular la Legația noastră din Roma.

Proclamarea imperiului italian în Etiopia în ziua de 9 Mai 1936, este un fapt de o considerabilă importanță în desvoltarea regimului fascist și în evoluțiunea politicei coloniale și externe a Italiei. Destinată a dobândi „un loc sub soare" pentru Italia, în Africa Orientală, și a-i asigura astfel un izvor de materii prime și debușeuri pentru comerțul și prisosul ei de populație, cucerirea Etiopiei a avut însă în acelaș timp răsunătoare repercusiuni în politica internațională și a situat Italia pe primul plan al Puterilor europene. Falimentul politicii de siguranță colectivă, așa cum era conceput de autorii pactului Societății Națiunilor, declinul instituției dela Geneva, permanentizarea tensiunei italo-engleze, constituirea axei Roma-Berlin, politica de intervenție în Spania, pactul italo-germano-japonez contra comunismului, eșirea în fine a Italiei din Societatea Națiunilor, sunt efectele directe sau indirecte, apropiate sau depărtate ale proclamării imperiului italian în Etiopia.

Cu instinctul lor politic subtil, Italienii și-au dat seama, din primele momente, de schimbarea fundamentală, care intervenia și în situația ei națională și în politica ei internațională. Ei au făcut din recunoașterea Imperiului criteriul însuși al raporturilor lor cu celelalte State și motorul politicii lor externe.

Imediat după proclamarea imperiului, două probleme se puneau atât Italiei cât și colectivității celorlalte State reprezentate la Geneva : ridicarea sancțiunilor și recunoașterea imperiului. Devenite inutile, cele dintâi erau suprimate în 15 Iulie 1936. Consacrarea în drept a faptului împlinit al proclamării imperiului prezenta însă mai multă dificultate. In două rânduri Geneva a încercat, fără să izbutească, să-i dea o soluție societară, aceia a unei recunoașteri colective și indirecte de fapt, prin refuzul recunoașterii deplinelor puteri ale delegației etiopiene la Ligă.

Intre timp diplomația italiană obținea repetate succese prin recunoașterile succesive ale diferitelor state europene, sud-americane sau asiatice. In cursul lui 1936 și 1937, Germania, Austria, Ungaria, Albania, Japonia, Iugoslavia, Bulgaria recunoșteau de drept imperiul italian, fie direct, prin protocoale speciale, fie indirect, prin remiterea scrisorilor de acreditare ale șefilor lor de misiuni diplomatice, Regelui Italiei și Impăratului Etiopiei.

Alte state ca Franța, Anglia, România, Turcia, Cehoslovacia, etc., din interese coloniale sau economice, ori din dorința de a menaja Italia, procedau la recunoașteri „de facto" prin crearea de consulate în Etiopia.

Efectul recunoașterii de drept era de a permite o reprezentanță diplomatică normală. Recunoașterile de fapt dimpotrivă nu îngăduiau înlocuirea ambasadorilor sau șefilor de misiune străini din Roma, întrucât Palatul Chigi făcea o condițiune formală din prezentarea scrisorilor de creanță Regelui Italiei cu titulatura sa imperială. In cazul Franței, care și-a rechemat în 1936 ambasadorul din Roma, d. Mussolini a mers atât de departe, încât, la sfârșitul anului trecut, și-a retras ambasadorul din Paris, înlocuindu-l cu un simplu însărcinat de afaceri.

Judecată în lumina evenimentelor din ultimii doi ani, nerecunoașterea imperiului italian a fost fără îndoială o gravă eroare diplomatică.

In politica internațională este o greșală de a nu face azi ceeace ești obligat de a face mâine. Refuzul de a recunoaște imperiul a răpit diplomației italiene acea libertate de acțiune, care făcea posibilă politica ei tradițională de echilibru și a împins-o, în mod aproape mecanic, spre politica de apropiere cu Germania și apoi cu Japonia, contribuind astfel la împărțirea lumii în două tabere adverse, iremediabil despărțite de divergențele lor ideologice.

Ar fi fost de dorit ca diplomația românească să ia mai de timpuriu inițiativa și să aibă beneficiul unei recunoașteri a imperiului, într'o epocă, în care interesul unui asemenea act diplomatic ar fi fost mai mare pentru Italia. Astăzi, pentru România soluția problemei se prezintă sub aspectul inevitabilului. Intr'adevăr, criteriul politicii românești în această chestiune, nu poate fi decât interesul nostru național. Țara noastră nu are în Etiopia nici un fel de interes politic sau economic. Interesul juridic și politic, care ne-a angajat și pe noi în politica de siguranță colectivă practicată de Liga Națiunilor, este depășit de evenimente, în așa măsură, încât am putea considera ca lipsită de simțul realității o politică de nerecunoaștere, motivată numai cu respectul principiilor juridice și al fidelității către Ligă. Aceasta ne poate fi folositoare și în viitor, dacă cerem dela ea numai atât cât ne poate da, în urma experiențelor făcute în ultimii ani.

In schimb interesul bine cântărit al țării noastre ne cere să avem raporturi diplomatice normale cu o Mare Putere în plină ascensiune, de care ne leagă și afinități de rasă, și cultură, și preocupări esențiale de ordin politic și economic.

Numirea la Roma a unui șef de misiune capabil, corespunde azi exigențelor bine înțelese ale diplomației noastre și cu regretul că recunoașterea imperiului italian n'a fost efectuată mai devreme, ne exprimăm speranța că acest act diplomatic nu va mai întârzia multă vreme și că el va putea avea rezultate fecunde pentru raporturile noastre cu Italia și nu va avea nici o repercusiune supărătoare pentru prieteniile și aliațele noastre.

XXX ● XXX

Trei copii morți carbonizați

Praga, 11 (Radio-Central). — **In apropiere de Kladno a fost mistuită de flăcări o baracă în care locuia o familie de lucrători. Printre ruinele barăcii, au fost găsite cadavrele carbonizate a trei copii intre 1½ și 4½ ani, cari fuseseră lăsați acasă de părinții lor.**

XXX ● XXX

SCRISORI DIN LONDRA

ATITUDINEA AMERICANĂ

de AUGUR

Londra, Ianuarie

Multă lume a fost decepționată, în Europa, de discursul pe care l-a rostit președintele Roosevelt la deschiderea nouei sesiuni executive. Marele public și chiar mulți bărbați politici și diplomați se așteptau la adevărate amenințări de război împotriva Japoniei Cu toate decepțiile anterioare, numeroși oameni credeau că a sosit momentul pentru d. Roosevelt să anunțe uniunea sacră a națiunilor anglo-saxone ca să se împotrivească năvalei cuceritorilor japonezi.

Dar nu s'a întâmplat nimic din toate acestea. Președintele a fost ferm de sigur, dar nu ca să amenințe Imperiul Soarelui răsare. Fermitatea lui înseamnă voința Statelor-Unite de a urmări pacea ca cel mai bun mijloc de a impune, în cele din urmă, respectarea intereselor lor esențiale. Apoi discursul s'a îndreptat spre problemele politicei interne ca și cum Extremul Orient ar fi încetat de a mai fi prezentat în mintea oratorului și a auditorului, alcătuit din membrii senatului și ai congresului.

Înțelegem foarte bine de unde vine această idee preconcepută a unei Americi puternice gata să sară pentru apărarea albilor din China. In adevăr, este o nenorocire că toți corespondenții organelor presei europene nu par capabili să meargă dincolo de New-York și Washington. Mesagiile lor sunt pline de citații extrase din articolele publicate de presa acestor 2 orașe. Totuși, New-York-ul și Washington-ul nu sunt Statele-Unite. O știm de multă vreme. De astă dată, spre a avea conștiința împăcată, ne-am procurat o colecție completă a presei americane din principalele orașe ale Statelor-Unite. Din această massă de ziare am ales următoarele:

Pentru Est (adică regiunea cea mai apropiată de Europa): „The Sun" din Baltimore, Maryland; „The Hartford Courant" din Hartford, Conecticut.

Pentru Middle-West: „St. Louis Post Dispatch" din St. Louis, Missouri; „Cleveland and Plain Dealer" din Cleveland, Ohio.

Pentru Sud: „Atlanta Journal" din Atlanta, Georgia.

Pentru Vest: „The Mornina World Herald" din Omaha, Nebraska.

Pentru coasta Pacificului: „The Oregonian" din Portland, Oregon.

Am ales aceste organe ale presei americane, pentru ca fiecare din ele, în regiunea sa adesea mai întinsă decât Marea Britanie, reprezintă opinia publică locală. Nici unul din aceste mari ziare nu aparține unui lanț politic senzațional.

Birourile lor redacționale sunt în contact strâns cu politicianii regiunii. De curând, am studiat exemplarele publicate în cursul săptămânii care a urmat după incidentul cu canoniera americană „Panay", distrusă de bombele aviatorilor japonezi.

Constatarea generală ce se impune e că, în regiunile deservite de ziarele pe cari le-am citat, știrea dramei n'a produs senzație. N'am găsit nici o emoție, nici în articolele de fond, nici chiar în relatarea știrii. In schimb, corespondenții pe cari aceste ziare

(Continuare in pagina 2-a)

Limba noastră

Naționalism cu limbă stricată

Limba noastră, oropsita noastră limbă, sugrumată de toți, batjocorită, aruncată la coș ca o unealtă „primitivă", și pe care apărând-o mi-au sărit atâția in spinare, iese biruitoare.

Din toate părțile numai grijă de ea. După ministerul educației naționale, iată și consiliul de miniștri. Consiliul, spune un comunicat „a luat act de expunerea d-lui ministru al educației naționale, care a arătat că prima măsură luată odată cu venirea d-sale în fruntea acestui departament, pentru opera de *naționalizare a învățământului*, a fost ca limba română și istoria națională să nu se mai predea, nici în școalele Statului, și nici în școalele minoritare, decât de profesori *români de sânge*".

Drept urmare, s'a hotărât prin decret regal ca în învățământul „agricol și casnic de gr. I și II și de popularizare în școlile particulare", limba română, istoria și geografia „să fie predate în limba română și numai de profesori români și recunoscuți de minister ca fiind *bine calificați* pentru predarea acestor materii".

Iar d. I. Petrovici, ministrul educației naționale, a numit o comisie „care să studieze și să găsească modalitatea pentru ca numai profesorii români să predea limba română și istoria națională în învățământul de grad secundar, de stat și particular...".

Ne bucură grija domnilor cârmuitori pentru limba națională. De când tot cerem noi ca măcar lecțiile de limba română „să fie predate în limba română", — în *limba română*, nu în jargonul franco-român.

Hotărârea consiliului de miniștri e însă îndestulătoare?

Nu știu câți profesori de română n'au sânge românesc. Dacă e să judecăm, însă, după răul care s'a făcut limbii noastre, după loviturile ce i s'au dat chiar în școală, chiar de pe catedră, de profesorii „recunoscuți de minister ca fiind *bine calificați*", se pare că numărul profesorilor lipsiți de simțire românească e foarte mare. Ii ghicești din vorbă, din lecțiile pe care le fac, din teoriile lor, din scris, din căldura cu care apără pocirea limbii. E nevoie să te mai întrebi ce simțire, și ce știință de carte, are profesorul „calificat" care scrie că limba română e „ciobănească" sau celalt că e „primitivă", „în formație", sau altul că „trece printr'o epocă de adânci prefaceri", că „se transformă sub ochii noștri" și *„ce e greșit astăzi*, mâine poate fi regula generală, — *românesc"*? Ce simțire românească și ce cunoștințe să aibă profesorul universitar, decan al unei facultăți de litere, care într'o ciudată broșură *Erezia antineologistă* laudă cuvintele străine, se năpustește asupra lui Maiorescu, dușman al neologismului, și scrie o limbă de felul acesta: „...cuvintele mai vechi închină către *concretiune*, neologismul limitându-se mai mult asupra *noționării* abstracte"?

Toți aceștia, și mulți alții, dacă au *sânge* românesc în ei, fie și cu sacaua, *români* nu sunt. Sunt *înstrăinați*.

In cuvântarea ce a ținut la Radio, d. I. Petrovici, ministrul școalelor, dând-o și pe franțuzește ca să-l înțeleagă, se vede, toți, și profesori de română, a spus cu multă dreptate: „Ceeace însă mai ales trebue să cer dela apostolii școlii, este *suflet* și entusiasm. Cine *nu-l are* e mai bine să-și croiască alt drum dacă e tânăr, ori să lase locul altuia, dacă e bătrân. Operă educativă nu se poate face nici cu *nonșalanță*, nici cu oboseală".

De sigur. *Nonșalanța*, — pe românește: *nepăsare, moliciune, lene, fără grijă, fără vlagă, lasă-mă să te las*, — trebue luată la goană cu parul și din *„opera educativă"* și din vorbirea românilor.

Dar nici atâta nu ajunge. Nu e de ajuns „suflet și entusiasm". „Apostolii" școalei trebue să știe și ceva carte, să știe ce e o limbă, ce e limba românească, să cunoască arta vorbirii și a scrisului. „Limba, zice Thomas Mann, e plină de o mare taină. *Suntem răspunzători de curăția ei.* Și răspunderea aceasta e simbolică: ea nu ține numai de domeniul artei. E adevărat morală... *Ea ne leagă de poporul nostru cu îndatorirea să-i păstrăm curată imaginea limbii în fața omenirii*". *(Avertissement à l'Europe*, pag. 18).

„Apostolii" școalei, și toți „apostolii", de sus și până jos, — ziariști, oameni politici, scriitori, — trebue să mai știe că *nu se poate nici credință românească, nici naționalism cu limbă stricată.*

Jargonul franco-român sună a glas dogit. El rănește și urechea și sufletul.

T. PISANI

IN VACANȚĂ...

D-na și d. Eden își petrec vacanța pe Coasta de Azur. Totuș ministrul de externe al Angliei este preocupat de evenimentele la ordinea zilei, pe care le urmărește în ziare.